

วารสารอิเล็กทรอนิกส์
ทางการศึกษา

OJED, Vol.9 No.3, 2014, pp. 598-610

O J E D

An Online Journal
of Education

<http://www.edu.chula.ac.th/ojed>

การบริหารจัดการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน
ของกระทรวงศึกษาธิการ

THE MANAGEMENT OF BASIC EDUCATION INSTITUTIONS IN THE SPIRIT
OF ASEAN UNDER THE MINISTRY OF EDUCATION

นางสาวธิติยา ไชยสร *

Thitiya Chaisorn

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปองสิน วิเศษศิริ **

Asst. Prof. Pongsin Viseshsiri, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ โดยใช้กรอบแนวคิดหน้าที่การบริหารของ Koontz และ Wehrich (2010) และบทบาทหน้าที่ของสถานศึกษาในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ของกระทรวงศึกษาธิการ ประชากรในการวิจัยคือ โรงเรียนในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 54 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบศูนย์อาเซียนศึกษา และเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อาเซียนศึกษา คิดเป็นผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 162 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการวางแผน มีขั้นตอนกำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับคู่มือการดำเนินงานโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนมากที่สุด 2) ด้านการจัดองค์การ มีการมอบหมายกิจกรรมให้เหมาะสมกับบุคลากร โดยบุคลากรมีอำนาจในการตัดสินใจเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเองอยู่ในระดับมาก 3) ด้านการจัดคนเข้าทำงาน การคัดเลือกพิจารณาจากคุณสมบัติตามที่คู่มือการดำเนินงานโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนกำหนดมากที่สุด การพัฒนาบุคลากรโดยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมจากสื่อออนไลน์มีการปฏิบัติมากที่สุด 4) ด้านการนำ ผู้ที่แสดงบทบาทภาวะผู้นำมากที่สุดคือผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนมีการส่งเสริม จูงใจให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่โดยจัดให้มีสื่อ แหล่งเรียนรู้เรื่องอาเซียนในโรงเรียนมากที่สุด 5) ด้านการควบคุม เมื่อผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ โรงเรียนดำเนินการโดยประชุมปรึกษาหารือทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขมากที่สุด ปัญหาที่พบมากที่สุดคือ ปัญหาด้านการพัฒนาบุคลากร โดยพบว่างบประมาณสำหรับการพัฒนาบุคลากรไม่เพียงพอ

* นิสิตมหาบัณฑิตสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: bewty-beast@hotmail.com

** อาจารย์ประจำสาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail Address: v.pongsin@gmail.com

ISSN 1905-4491

Abstract

The objective of this research aimed to study the conditions and problems of the management of basic education institutions in the spirit of ASEAN project under the ministry of Education by using the concept of administration functions from Koontz and Wehrich (2010) and the roles of the education institutions. The participants of this research included 162 people from 54 schools involved in the spirit of ASEAN project. The contributors were education services providers, teachers, authorities of the ASEAN Study Center, and ASEAN Study Center's officer. The research tools used were checklist questionnaires analyzed by frequency and percentage.

The results showed that 1) for planning, the aims and objectives in accordance with the operation manual of the spirit of ASEAN project had the highest score. 2) For organizing, the assignment of activities to suit the assigned personnel by a person with authority to make decisions about appropriate duties had a high score. 3) For staffing, the selection from qualities according to the operation manual in the spirit of ASEAN project had the highest score. The highest score was for staff development learning through online media. 4) For leadership, the person who had highest leadership score was the director of institutes. Schools had encouraged and motivated staff by providing media of information about ASEAN in schools. 5) For controlling, when performance did not meet the targets or objectives, school consultations were undertaken by all parties involved to find ways to improve. The most common problem concerned staff development for which the budget was not sufficient.

บทนำ

ASEAN: Association of Southeast Asian Nations หรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จัดตั้งขึ้นโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิกก่อตั้ง 5 ประเทศได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และสิงคโปร์ ได้ร่วมลงนามในปฏิญญาอาเซียน (ASEAN Declaration) ที่พระราชวังสราญรมย์ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างกัน ในภูมิภาค อารังไว้ซึ่งสันติภาพ เสถียรภาพ และความมั่นคงทางการเมือง สร้างสรรค์ความเจริญทางด้าน

เศรษฐกิจ การพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม การกินที่อยู่ดีบนพื้นฐานของความเสมอภาคและผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก ซึ่งนับตั้งแต่วันที่ก่อตั้ง อาเซียนได้แสดงบทบาทเป็นที่ประจักษ์แก่นานาชาติประเทศ นำไปสู่การขยายสมาชิกภาพ โดยบรูไน ดารุสซาลามเข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 6 เมื่อปี 2527 เวียดนามเข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 7 ในปี 2538 สปป.ลาวและพม่าเข้าเป็นสมาชิกพร้อมกันเมื่อปี 2540 และกัมพูชาเข้าเป็นสมาชิกล่าสุดเมื่อปี 2542 ทำให้อาเซียนมีสมาชิกรวม 10 ประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานปลัดกระทรวง, สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ, 2554: 3-4)

ด้วยบริบททางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างมาก ทำให้อาเซียนต้องเผชิญสิ่งท้าทายใหม่ๆ อาทิ โรคระบาด การก่อการร้าย ยาเสพติด การค้ามนุษย์ สิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติ รวมทั้งยังมีความจำเป็นต้องรวมตัวกันเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันกับประเทศในภูมิภาคใกล้เคียง อาเซียนจึงต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถจัดการกับปัญหาและสิ่งท้าทายได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำไปสู่การลงนามของผู้นำอาเซียนในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ 2 (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord II) ในปี 2546 เพื่อประกาศจัดตั้งประชาคมอาเซียนหรือ ASEAN Community ภายในปี 2563 (ค.ศ.2020) โดยกำหนดเป้าหมายการสร้างประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 3เสาหลัก คือ 1.ประชาคมการเมืองความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political Security Community : APSC) 2.ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) 3.ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community : ASCC) ต่อมาในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนครั้งที่ 12 ซึ่งจัดขึ้นในเดือนมกราคม 2550 ที่เมืองเซบู ประเทศฟิลิปปินส์ ผู้นำอาเซียนได้ตกลงให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จเร็วขึ้นเป็นภายในปีพ.ศ.2558 (ค.ศ 2015) และได้ออก “ปฏิญญาเซบูว่าด้วยแผนงานเรื่องกฎบัตรอาเซียน” ซึ่งยกร่างแล้วเสร็จ และผู้นำอาเซียนได้ลงนามในการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 13 และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2551 (กระทรวงการต่างประเทศ, กรมอาเซียน, 2554: 28, 45)

กฎบัตรอาเซียนทำหน้าที่เป็น “ธรรมนูญ” การบริหารปกครองกลุ่มประเทศอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ได้กล่าวถึงความมุ่งประสงค์ของอาเซียนไว้ 15 ประการ ซึ่งมีการกล่าวถึงความมุ่งหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา อันแสดงให้เห็นว่า การศึกษาซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการนำอาเซียนบรรลุวิสัยทัศน์อาเซียน 2020 ไว้ว่า “เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยผ่านความร่วมมือที่ใกล้ชิดยิ่งขึ้นในด้านการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเสริมสร้างพลังประชาชนและเสริมสร้างความเข้มแข็งแห่งประชาคมอาเซียน” (THE ASEAN CHARTER, 2551: 3-5)

สำหรับประเทศไทย แนวทางการพัฒนาประเทศในปัจจุบันก็ได้ให้ความสำคัญกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี 2558 ดังยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11(พ.ศ.2555 – 2559) ซึ่งมีการกำหนด “ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม” ซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานด้านการสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้สถาบันการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ตลอดจนการยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน ทักษะด้านภาษาและความรอบรู้ด้านภาษา

ชนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม เพื่อเตรียมความพร้อมของแรงงานไทยเข้าสู่ตลาดแรงงานในภูมิภาคอาเซียน โดยไทยมีบทบาทนำในอาเซียนร่วมกับประเทศอื่นที่มีศักยภาพ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554: 95)

จากการประชุมคณะกรรมการระดับชาติเพื่อขับเคลื่อนการศึกษาในอาเซียนสู่การบรรลุเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ในปี 2558 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2553 ณ กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน และผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้แทนองค์กรหลักของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้แทนสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ผู้อำนวยการเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน และผู้แทนกรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ ที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบร่างนโยบายเพื่อดำเนินงานด้านการศึกษา จำนวน 5 นโยบาย ดังนี้

นโยบายที่ 1 การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนักและเตรียมความพร้อมของครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี 2558

นโยบายที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษาและประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะและความชำนาญการที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรม และการเพิ่มโอกาสในการหางานทำของประชาชน รวมทั้งการพิจารณาแผนผลิตกำลังคน

นโยบายที่ 3 การพัฒนามาตรฐานการศึกษาเพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษาและครูอาจารย์ในอาเซียน รวมทั้งเพื่อให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียน การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆ และการแลกเปลี่ยนเยาวชน การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งช่วยสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต การส่งเสริมและปรับปรุงการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทางอาชีพ ทั้งในขั้นต้นและขั้นต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกของอาเซียน

นโยบายที่ 4 การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับร่วมด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถประสบการณ์ในสาขาวิชาชีพสำคัญต่างๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษา ควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน

นโยบายที่ 5 การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน: Spirit of ASEAN ตามโครงการพัฒนาประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษาในภูมิภาค (Education Hub) แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง 2555 เพื่อผลักดันการดำเนินการด้านการศึกษาของประเทศไทยให้ สอดรับต่อการเป็นประชาคมอาเซียน และพัฒนาเยาวชนไทยให้มีสมรรถนะที่สำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตในประชาคมอาเซียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2553)

โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน: Spirit of ASEAN ได้เริ่มต้นในปีงบประมาณ 2553 โดยดำเนินการกับกลุ่มเป้าหมาย 2 ประเภท ได้แก่ 1.สถานศึกษาประเภท Sister school จำนวน 30 แห่ง ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และมีศูนย์อาเซียนศึกษา เน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ เทคโนโลยี และภาษาอาเซียนอีก 1 ภาษา (ภาษาประเทศอาเซียน 9 ประเทศ คือ เวียดนาม ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย สิงคโปร์ บรูไน ลาว พม่า กัมพูชาและมาเลเซีย) พหุวัฒนธรรม 2.สถานศึกษาประเภท Buffer school จำนวน 24 แห่ง ซึ่งเป็นสถานศึกษาที่จัดการเรียนรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และมีศูนย์อาเซียนศึกษา เน้นการเรียนการสอนภาษาอาเซียน 1 ภาษา (ภาษาประเทศที่มีชายแดนติดที่ตั้งของสถานศึกษา เช่น ลาว พม่า กัมพูชา และมาเลเซีย) พหุวัฒนธรรม และเทคโนโลยี โดยสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการมีบทบาทหน้าที่ 11 ประการ คือ 1.จัดตั้งศูนย์อาเซียนศึกษา 2.จัดจ้างเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของศูนย์อาเซียนศึกษา 3.จัดจ้างเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อาเซียนศึกษา 4.จัดจ้างเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นครูสอนภาษาของประเทศสมาชิกอาเซียน 5.แต่งตั้งครูในสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่เป็นครูผู้รับผิดชอบศูนย์อาเซียนศึกษา 6.จัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายในโรงเรียน 7.บริการสื่อการเรียนรู้ 8.บริการจัดการเรียนรู้เคลื่อนที่ 9.จัดกิจกรรมค่ายวิชาการเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน 10.ประสานสัมพันธ์กับประเทศสมาชิกอาเซียน 11.สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน

ปัจจุบันสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน: Spirit of ASEAN ได้ดำเนินการมาแล้วในระยะหนึ่ง และได้รับการสนับสนุนจากผู้รับผิดชอบโครงการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง หากแต่ยังคงพบปัญหาในการดำเนินงาน เช่น การเตรียมคนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เป็นเรื่องใหม่ เกี่ยวข้องกับหน่วยงานหลายฝ่าย บุคลากรที่รับผิดชอบมีจำนวนน้อย เป็นต้น (จันทร์หา ต้นติพงศานุรักษ์, สัมภาษณ์, 10 กุมภาพันธ์ 2555) ซึ่งปัญหาต่างๆที่พบเป็นอุปสรรคในการผลักดันให้โครงการสำเร็จตามวัตถุประสงค์ จึงจำเป็นที่คณะกรรมการดำเนินงานของสถานศึกษาภายใต้โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ต้องศึกษาและมีความเข้าใจในการดำเนินโครงการ และเรียนรู้วิธีการปฏิบัติเพื่อนำไปสู่เป้าหมายตามที่โครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนกำหนด นอกจากนั้นผู้บริหารสถานศึกษาต้องรู้สภาพและปัญหาการดำเนินงานโครงการที่แท้จริงเพื่อเป็นส่วนผลักดันให้การดำเนินโครงการเกิดประสิทธิภาพ อีกทั้งเพื่อให้สถานศึกษาอื่นๆ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุง พัฒนา หรือเตรียมพร้อมองค์การให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาการบริหารจัดการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารจัดการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของ กระทรวงศึกษาธิการทั้งหมด ซึ่งมีจำนวน 54 โรงเรียน แบ่งเป็นโรงเรียน Sister School จำนวน 30 โรงเรียน และโรงเรียน Buffer School จำนวน 24 โรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบศูนย์อาเซียนศึกษา เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อาเซียนศึกษาของแต่ละโรงเรียน ตำแหน่งละ 1 คน รวมเป็นผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน จากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 54 โรงเรียน จึงคิดเป็นผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด 162 คน แบ่งออกเป็น

โรงเรียน Sister School จำนวน 30 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 90 คน

โรงเรียน Buffer School จำนวน 24 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 72 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการบริหารจัดการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ โดยเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือในงานวิจัย

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หนังสือ บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการบริหารจัดการของสถานศึกษาในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน
2. สร้างแบบสอบถามและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบก่อนส่งให้ผู้ทรงคุณวุฒิ
3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ ตามเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหา โดยหาค่า IOC (Index of item objective congruence) และความถูกต้องในสำนวนภาษา
4. นำแบบสอบถามที่ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบแล้ว นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ และนำไปเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูลมีวิธีการและขั้นตอนดังต่อไปนี้

ผู้วิจัยขอหนังสือราชการจากฝ่ายวิชาการหลักสูตรการสอนคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน และส่งหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษา โดยแนบแบบสอบถามของ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบศูนย์อาเซียนศึกษา และเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อาเซียนศึกษาไปพร้อมหนังสือนี้ จากนั้นผู้วิจัยติดตามผลการดำเนินงาน โดยติดต่อผู้ที่รับผิดชอบของแต่ละโรงเรียนทางโทรศัพท์ หลังจากส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปแล้ว 10 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for PC (Statistical Package for Social Science) ของภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งมีวิธีการวิเคราะห์ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารจัดการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และคำถามปลายเปิด (Open-end) นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัย

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียน Sister School และโรงเรียน Buffer School ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในโรงเรียนมากกว่า 9 ปี และมีระยะเวลารับผิดชอบโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนมากกว่า 3 ปี

เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อาเซียนศึกษาโรงเรียน Sister School และโรงเรียน Buffer School ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในโรงเรียนไม่เกิน 3 ปี และเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อาเซียนศึกษาโรงเรียน Sister School ส่วนใหญ่มีระยะเวลารับผิดชอบโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนไม่เกิน 1 ปี ส่วนเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อาเซียนศึกษาโรงเรียน Buffer School ส่วนใหญ่มีระยะเวลารับผิดชอบโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนมากกว่า 3 ปี

ครูผู้รับผิดชอบศูนย์อาเซียนศึกษาโรงเรียน Sister School และโรงเรียน Buffer School ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานในโรงเรียน มากกว่า 9 ปี และมีระยะเวลารับผิดชอบโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนมากกว่า 3 ปี

สภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ

สภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการประกอบด้วย ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์การ ด้านการจัดคนเข้าทำงาน ด้านการนำ และด้านการควบคุม ซึ่งมีข้อค้นพบดังนี้

1. ด้านการวางแผน

1.1) ในการจัดทำแผนการดำเนินงานโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โรงเรียน Sister School และโรงเรียน Buffer School เห็นสอดคล้องกันว่ากิจกรรมที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ กำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ โดยกำหนดให้สอดคล้องกับคู่มือการดำเนินงานโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนมากที่สุด รองลงมาคือ

จัดประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน และกิจกรรมที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุดคือ ระบุวิธีการได้มาซึ่งทรัพยากรที่ต้องใช้อย่างชัดเจน

1.2) ในการกำหนดผู้รับผิดชอบกิจกรรมย่อยๆของโครงการ โรงเรียน Sister School และโรงเรียน Buffer School เห็นสอดคล้องกันว่าส่วนใหญ่กำหนดบุคคลหลากหลายตามความถนัด

1.3) โรงเรียน Sister School และโรงเรียน Buffer School เห็นสอดคล้องกันว่าผู้รับผิดชอบในการกำกับ ติดตามเพื่อให้เกิดการทำงานตามแผนส่วนใหญ่คือผู้อำนวยการสถานศึกษา โดยมีระดับการกำกับ ติดตามอยู่ในระดับมาก

1.4) ในการวางแผนงบประมาณ และทรัพยากรนั้นโรงเรียน Sister School เห็นว่าเพียงพอ ในขณะที่โรงเรียน Buffer School เห็นว่าไม่เพียงพอ โดยแหล่งที่มาของงบประมาณและทรัพยากรส่วนใหญ่มาจากสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2. ด้านการจัดองค์การ

มีการมอบหมายกิจกรรมให้เหมาะสมกับตำแหน่ง โดยบุคลากรมีอำนาจในการตัดสินใจเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเองอยู่ในระดับมาก

กิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติมากที่สุดมีเท่ากัน คือจัดหาและพัฒนาสื่อ หนังสือนำเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนสำหรับศูนย์อาเซียนศึกษา และประสานงาน กำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์และครูสอนภาษาอาเซียน

กิจกรรมที่เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อาเซียนศึกษาได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติมากที่สุด คือ จัดกิจกรรมและบริการเคลื่อนที่เพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้แก่คนในชุมชน

กิจกรรมที่ครูผู้รับผิดชอบศูนย์อาเซียนศึกษาได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติมากที่สุด คือ ประสานงาน กำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์และครูสอนภาษาอาเซียน

3. ด้านการจัดคนเข้าทำงาน

3.1) การสรรหาคูคน มี การสรรหาทั้งจากแหล่งภายในและภายนอก โดยการสรรหาจากแหล่งภายในนั้นผู้บริหารเลือกโดยพิจารณาตามความเหมาะสมมากที่สุด และการสรรหาจากแหล่งภายนอกนั้นสรรหาตามคำแนะนำของบุคลากรในโรงเรียนมากที่สุด

3.2) การคัดเลือกบุคลากรมารับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ต่างๆ ผู้บริหารคัดเลือกโดยพิจารณาจากคุณสมบัติตามที่คู่มือการดำเนินงานโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนกำหนดมากที่สุด รองลงมาคือพิจารณาจากประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน

3.3) โรงเรียนส่วนใหญ่มีการพัฒนาบุคลากรให้พร้อมต่อการดำเนินโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน โดยโรงเรียน Sister School พัฒนาบุคลากรโดยการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองจากสื่อออนไลน์มากที่สุด ส่วนโรงเรียน Buffer School พัฒนาบุคลากรโดยการเข้าร่วมงานสัมมนา งานแสดงนิทรรศการต่างๆที่เกี่ยวข้องมากที่สุด ทั้งนี้โรงเรียน Sister School และโรงเรียน Buffer School ต่างเห็นสอดคล้องกันว่าโรงเรียนมีการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้สามารถทำหน้าที่เป็น ASEAN Ambassador อยู่ในระดับมาก

3.4) การต่อยอดความรู้หลังจากการเข้ารับการอบรม โรงเรียน Sister School มีการปฏิบัติโดยจัดให้มีกระบวนการถ่ายทอดความรู้สู่บุคลากรอื่นในโรงเรียนมากที่สุด ส่วนโรงเรียน Buffer School มีการปฏิบัติโดยรายงานผลที่ได้รับจากการพัฒนาให้ผู้บริหารทราบมากที่สุด

4. ด้านการนำ

4.1) โรงเรียน Sister School และ โรงเรียน Buffer School เห็นสอดคล้องกันว่าผู้ที่แสดงบทบาทภาวะผู้นำมากที่สุดในการดำเนินงานโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนคือผู้อำนวยการสถานศึกษา รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อาเซียนศึกษา และครูผู้รับผิดชอบศูนย์อาเซียนศึกษาเท่ากัน

4.2) โรงเรียน Sister School และ โรงเรียน Buffer School เห็นสอดคล้องกันว่าการส่งเสริม จูงใจให้บุคลากรยังคงปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ จัดให้มีสื่อ/แหล่งเรียนรู้เรื่องอาเซียนในโรงเรียน

4.3) โรงเรียน Sister School และ โรงเรียน Buffer School เห็นสอดคล้องกันว่าบุคลากรในโรงเรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆเกี่ยวกับโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับมาก

4.4) วิธีการติดต่อสื่อสารที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือ ใช้เอกสารแบบเป็นทางการ

5. ด้านการควบคุม

เมื่อผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์โรงเรียนดำเนินการโดยประชุมปรึกษาหารือทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขมากที่สุด รองลงมาคือผู้บริหารมอบหมายให้ผู้รับผิดชอบหาทางปรับปรุงแก้ไข

ปัญหาการบริหารจัดการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ

1. ด้านการวางแผน

โรงเรียน Sister School พบว่ามีปัญหาการวางแผนงบประมาณที่ไม่เพียงพออยู่ในระดับน้อยที่สุด ส่วนโรงเรียน Buffer School พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับมาก

2. ด้านการจัดองค์การ

โรงเรียน Sister School พบว่ามีปัญหาในการกำหนดบุคลากรในบทบาทหน้าที่ต่างๆอยู่ในระดับน้อย โรงเรียน Buffer School มีปัญหาในการกำหนดบุคลากรในบทบาทหน้าที่ต่างๆอยู่ในระดับมาก โดยโรงเรียน Sister School และโรงเรียน Buffer เห็นสอดคล้องกันว่าปัญหาที่พบมากที่สุดคือขาดงบประมาณในการสรรหาบุคลากร รองลงมาคือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถตามที่คู่มือกำหนด

3. ด้านการจัดคนเข้าทำงาน

โรงเรียน Sister School มีปัญหาการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับน้อยมาก โรงเรียน Buffer School มีปัญหาการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับมาก โดยโรงเรียน Sister School และโรงเรียน Buffer School มีความเห็นสอดคล้องกันว่าปัญหาที่พบมากที่สุดคือ งบประมาณที่จัดสรรสำหรับการพัฒนาบุคลากรไม่เพียงพอ

4. ด้านการนำ

โรงเรียน Sister School และโรงเรียน Buffer School เห็นสอดคล้องกันว่ามีปัญหาในการสื่อสารอยู่ในระดับน้อยมาก โดยปัญหาที่พบมากที่สุดคือการแจ้งข่าวสารล่าช้า

5. ด้านการควบคุม

โรงเรียน Sister School และโรงเรียน Buffer School เห็นสอดคล้องกันว่ามีปัญหาในการติดตามตรวจสอบการดำเนินโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนอยู่ในระดับน้อยมาก โดยปัญหาที่พบมากที่สุดคือ บุคลากรส่วนใหญ่ของโรงเรียนไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นประกอบการดำเนินการติดตามผล

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารจัดการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญที่พบมาอภิปรายดังนี้

1. ด้านการวางแผน พบว่ากิจกรรมที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ กำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับธงชัย สันติวงษ์ (2545: 113-114) ที่กล่าวว่า วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมาย คือจุดหมายปลายทางของการดำเนินงาน ซึ่งควรมีการกำหนดไว้ให้ชัดเจนและเป็นลายลักษณ์อักษร โรงเรียนทั้งหมดจึงเห็นว่ามี การปฏิบัติในขั้นตอนของการวางแผน ทั้งนี้การกำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์นั้นมีการกำหนดให้สอดคล้องกับคู่มือการดำเนินงานโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนมากที่สุด รองลงมาคือหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และหลักสูตรสถานศึกษาตามลำดับ โดยผู้วิจัยเห็นว่ากรณีที่โครงการมีการระบุเป้าหมายอย่างชัดเจนในคู่มือการดำเนินงาน ของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2555: 5-11) ทำให้โรงเรียนสามารถนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายของสถานศึกษาได้ อีกทั้งสอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2555: 57) ซึ่งได้ระบุว่า การดำเนินกิจกรรมต่างๆของโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนให้สำเร็จนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นอาเซียนโดยการวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในส่วนที่เกี่ยวกับอาเซียนด้วยประการหนึ่ง

กิจกรรมด้านการวางแผนที่โรงเรียนดำเนินการน้อยที่สุดคือ การระบุวิธีการได้มาซึ่งทรัพยากรที่ต้องใช้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับผลการวิจัยด้านปัญหาการบริหารจัดการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการที่พบว่า ทรัพยากรไม่เพียงพอ ผู้วิจัยเห็นว่ากรณีที่โรงเรียนส่วนใหญ่ไม่ได้ระบุวิธีการได้มาทรัพยากรที่ต้องใช้ให้ชัดเจนนั้น ส่งผลให้ทรัพยากรไม่เพียงพอเมื่อมีการดำเนินงานจริง ดังนั้นสถานศึกษาควรให้ความสำคัญและดำเนินกิจกรรมการวางแผนทุกขั้นตอนอย่างครบถ้วน

2. ด้านการจัดองค์การ พบว่ามีการมอบหมายกิจกรรมให้เหมาะสมกับตำแหน่งงาน ดังนี้

กิจกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติมากที่สุดมีเท่ากัน คือจัดหาและพัฒนาสื่อ หนังสือนีเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนสำหรับศูนย์อาเซียนศึกษา และประสานงาน กำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ประจำ

ศูนย์และครูสอนภาษาอาเซียน ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษากำหนด (2255: 15)

กิจกรรมที่เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อาเซียนศึกษาได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติมากที่สุด คือ จัดกิจกรรมและบริการเคลื่อนที่เพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับประชาคมอาเซียนให้แก่คนในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์อาเซียนศึกษาตามที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กำหนด (2255: 19)

กิจกรรมที่ครูผู้รับผิดชอบศูนย์อาเซียนศึกษาได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติมากที่สุด คือ ประสานงาน กำกับดูแล การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ประจำศูนย์และครูสอนภาษาอาเซียน ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ของครูผู้รับผิดชอบ ศูนย์อาเซียนศึกษาตามที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กำหนด (2255: 20) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับศาสตราจารย์ (2554: 141-142) ที่กล่าวว่า ผู้ประสานงาน คือบุคคลที่ผู้บริหารกำหนดขึ้น เพื่อทำหน้าที่ ประสานงานในส่วนต่างๆเข้าด้วยกันทำหน้าที่เป็นจุดติดต่อระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้บุคคลและหน่วยงาน ต่างๆภายในองค์กรมีความร่วมมือที่จะดำเนินงานต่างๆอย่างสอดคล้องกัน ให้การปฏิบัติงานราบรื่น ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าในคู่มือการดำเนินงานไม่ได้ระบุหน้าที่ที่ชัดเจน ผู้บริหารจึงควรมีการกำหนดบทบาทและความ รับผิดชอบให้กับผู้ที่ทำหน้าที่ประสานงานให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงาน ผู้ตัดสินใจแก้ปัญหา และผู้ ประสานงานเข้าใจบทบาทของแต่ละบุคคล

ผลการวิจัยพบว่าบุคลากรมีอำนาจในการตัดสินใจเรื่องเกี่ยวกับภาระหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้วยตนเองอยู่ใน ระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจ ซึ่งพัชรีลี ฆมภูคำ (2552: 127) กล่าวว่า การกระจายอำนาจ คือการกระจายอำนาจการตัดสินใจให้แก่ผู้อยู่ระดับล่าง ซึ่งช่วยให้เกิดความรวดเร็วในการตัดสินใจแก้ปัญหาที่ เกิดขึ้น

3. ด้านการจัดคนเข้าทำงาน การสรรหาและคัดเลือก มีการกำหนดคุณสมบัติก่อนการสรรหา โดย วิธีการสรรหาจากแหล่งภายในที่ใช้มากคือผู้บริหารเลือกโดยพิจารณาตามความเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ ศาสตราจารย์ (2554: 271-274) ซึ่งกล่าวไว้ว่าการสรรหาบุคคลภายในองค์กรมีข้อดีหลายประการ กล่าวคือ เป็นวิธีที่สะดวก เสริมสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากร ความรู้ความสามารถของแต่ละบุคคลเป็น ที่ประจักษ์ชัด นอกจากนี้มีการ สรรหาจากแหล่งภายนอกโดยใช้การสรรหาตามคำแนะนำของบุคลากรใน โรงเรียนมากที่สุด

จากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ได้คัดเลือกโดยพิจารณาจากคุณสมบัติตามที่คู่มือการ ดำเนินงานโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนกำหนด ซึ่งสอดคล้องตามที่สำนักวิชาการและมาตรฐาน การศึกษา (2255: 19-20) ได้กำหนดให้มีการจัดจ้างเจ้าหน้าที่ที่เป็นที่ปรึกษาศูนย์อาเซียนศึกษา เจ้าหน้าที่ ประจำศูนย์อาเซียนศึกษา ครูสอนภาษาอาเซียน และแต่งตั้งครูในสถานศึกษาเพื่อเป็นผู้รับผิดชอบศูนย์ อาเซียนศึกษา โดยกำหนดคุณสมบัติบุคลากรในแต่ละตำแหน่งไว้อย่างชัดเจน

4. ด้านการนำ

ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริม จูงใจให้บุคลากรยังคงปฏิบัติหน้าที่อย่างสม่ำเสมอที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ จัดให้มีสื่อ/แหล่งเรียนรู้เรื่องอาเซียนในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ เอกชัย กี่สุขพันธ์ (2538: 128-129) ซึ่ง กล่าวถึงหลักในการจูงใจไว้ประการหนึ่งคือ การสร้างบรรยากาศในการทำงานที่ดี ไม่ว่าจะเป็นสภาพที่ทำงาน

ความปลอดภัยในการทำงาน แสง เสียง ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีส่วนเสริมให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติงานอย่างมีความสุข และเป็น การเสริมสร้างทัศนคติทางบวกในการทำงาน

5. ด้านการควบคุม พบว่าเมื่อผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ สถานศึกษามีการดำเนินการโดยประชุมปรึกษาหารือทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขมากที่สุด สอดคล้องกับธงชัย สันติวงษ์ (2545: 299-300) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของการควบคุมที่ดีไว้ว่าต้องเป็นที่ยอมรับ ซึ่งการดำเนินการโดยการจัดประชุมนั้นเป็นการเปิดโอกาสให้มีการสื่อสาร และทำความเข้าใจร่วมกัน จึงเกิดการยอมรับและนำไปสู่การปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งจะเห็นว่า ปัญหาด้านการติดตาม ตรวจสอบการดำเนินโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนพบอยู่ในระดับน้อยมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ทุกฝ่ายได้ตกลงและทำความเข้าใจร่วมกัน

ปัญหาการบริหารจัดการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของกระทรวงศึกษาธิการ

โรงเรียน Sister School มีปัญหาการวางแผนงบประมาณที่ไม่เพียงพออยู่ในระดับน้อยที่สุด ส่วนโรงเรียน Buffer School มีปัญหาอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นผลการวิจัยปัญหาด้านการกำหนดบุคลากรและการพัฒนาบุคลากร พบว่าปัญหาที่พบมากที่สุดคือขาดงบประมาณในการสรรหาบุคลากร และงบประมาณที่จัดสรรสำหรับการพัฒนาบุคลากรไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พิชราวลัย วงศ์บุญสิน และคณะ (2556: 4_94) ว่า การเตรียมงบประมาณสนับสนุนนโยบายการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีปัญหาและข้อจำกัดมาก โรงเรียนส่วนใหญ่ได้ได้รับงบประมาณเพื่อตอบสนองนโยบายมากนัก โรงเรียนต้องพึ่งตนเองเป็นส่วนใหญ่

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. (2554). *บันทึกการเดินทางอาเซียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2).

กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กิติมา ปรีดีติติก. (2529). *ทฤษฎีบริหารองค์การ*. กรุงเทพฯ: ธนะการพิมพ์.

ความสัมพันธ์ต่างประเทศ, สำนัก. (2554). *การศึกษา: การสร้างประชาคมอาเซียน 2558*. กรุงเทพฯ:

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานรัฐมนตรี
กระทรวงศึกษาธิการ.

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ, สำนัก. (2554). *ฉันและเธอ “เราคืออาเซียน”*. กรุงเทพฯ:

สำนักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานรัฐมนตรี
กระทรวงศึกษาธิการ.

จันทร์ดา ตันติพิงศานุรักษ์. 9 กุมภาพันธ์ 2555. นักวิชาการศึกษา สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.

สัมภาษณ์โดยธิดิยา ไชยสร. สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.

ณัฐพันธ์ เขจรนันท์ และฉัตรยาพร เสมอใจ. (2547). *การจัดการ*. กรุงเทพฯ: ส. เอเชียเพรส.

- ตุลา มหาพสุชานนท์. (2554). *หลักการจัดการ*. กรุงเทพฯ: พี เอ็น เค แอนด์ สกายพริ้นติงส์.
- ธวัชชัย เปรมปรีดี. (2543). *16 M - M.16 ปัจจัยที่จำเป็นในการบริหารโรงเรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อักษรไทย.
- ธงชัย สันติวงษ์. (2545). *การจัดการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: ธนาเพรส แอนด์ กราฟฟิค.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2525). *หลักการบริหารการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ เอส. เอ็ม. เอ็ม. จำกัด.
- เนตร์พัฒนา ยาวีราช. (2550). *การจัดการสมัยใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ทริปเพิ้ล กรุ๊ป.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- พวงรัตน์ เกษรแพทย์. (2543). *การวางแผนกลยุทธ์สำหรับนักการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พัชสิริ ชมภูคำ. (2552). *องค์การและการจัดการ*. กรุงเทพฯ: แมคกรอ-ฮิล.
- ภิญโญ สาธร. (2519) *หลักการบริหารการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. (2554). *กฎบัตรอาเซียน*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา.
- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนัก. (2555). *คู่มือการดำเนินงานโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียน: Spirit of ASEAN*. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- สาคร สุขศรีวงศ์. (2554). *การจัดการ จากมุมมองนักบริหาร*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: บริษัท จี.พี. ไฮเบอร์พริ้นท์ จำกัด.
- สุคนธ์ สินธพานนท์ และจินตนา วีรเกียรติสุนทร. (2556). *การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่สู่ประชาคมอาเซียน*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119 เทคนิควิธีคิด.
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2546). *การวางแผนกลยุทธ์: ศิลปะการกำหนดแผนองค์กรสู่ความเป็นเลิศ*. กรุงเทพฯ: อินโนกราฟฟิกส์.
- เสนาะ ตีเยาว์. (2544). *หลักการบริหาร*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11(พ.ศ. 2555 – 2559)*. สืบค้นวันที่ 4 พฤศจิกายน 2554 จาก <http://www.nesdb.go.th/Portals/0/news/plan/p11/plan11.pdf>
- อนรรฆ สมพงษ์. (2554). *การศึกษาการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาในโครงการพัฒนาสู่ประชาคมอาเซียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. สืบค้นวันที่ 6 กรกฎาคม 2557, จาก <http://www.edu.chula.ac.th/ojed/doc/v91/v91d0003.pdf>
- เอกชัย กี่สุขพันธ์. (2538). *การบริหาร: ทักษะและการปฏิบัติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สุขภาพใจ.

ภาษาอังกฤษ

Harold Koontz . (2010) *Essentials of Management*. (2th ed). New Delhi: Tata McGraw Hill.